
"Przegląd Socjologiczny" - "Przegląd Nauk Historycznych i Społecznych" (1946-1956)

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 11, 435-439

1957

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„PRZEGLĄD SOCJOLOGICZNY”
„PRZEGLĄD NAUK HISTORYCZNYCH I SPOŁECZNYCH”
(1946 — 1956)

PRZEGLĄD SOCJOLOGICZNY

Tom VIII 1946, ss. 242.

J. Chałasiński, Wznowienie „Przeglądu Socjologicznego”; J. Chałasiński, Zasadnicze stanowiska we współczesnej socjologii polskiej; L. Krzywicki, Pierwotna szkoła nobywatelnienia; D. M. Goodfellow, Elementy ekonomii w etnologii; J. Obrębski, Teoria ekonomiczna i metoda socjologiczna w badaniu społeczeństw pierwotnych; B. Malinowski, Śmiertelny problemat; A. Hertz, Zagadnienie socjologii wojska i wojny; Cz. Znamierowski, Zespół osób; S. Rychliński, Warstwy społeczne; J. Szczepański, O pojęciu środowiska; G. Kagan, Durkheim i Marks; Socjologia w czasie okupacji niemieckiej; Tajny komplet na Żoliborzu; Recenzje; Przegląd czasopism zagranicznych; Kronika.

Tom IX 1947, ss. 574.

S. Stempowski, Ludwik Krzywicki w ostatnich latach swego życia; J. Chałasiński, Socjologia współczesna; J. Szczepański, Socjologia, ideologia i technika społeczna; Cz. Znamierowski, „Ja” społeczne; M. Ossowska, Egoizm i altruizm a typy stosunków społecznych; S. Ossowski, Zagadnienie więzi regionalnej i więzi narodowej na Śląsku Opolskim; N. Assorodobraj, Kursy przygotowawcze a zagadnienie społecznej selekcji młodzieży akademickiej; S. Kowalski, Niektóre założenia badań socjologicznych; W. Kula, Przywilej społeczny a postęp gospodarczy; T. Gołębiowski, Stosunki gospodarczo-społeczne w Królestwie Kongresowym w okresie 1815—1846; Problemy i prądy: J. Chałasiński, Mitologia i realizm; J. Chałasiński, Problematyka najnowszej historii polskiej; R. Szwarcówna, Dyskusja na temat inteligencji polskiej; E. Jagiełłówna, Dyskusja na temat Uniwersytetów Ludowych; J. Szczepański, Sprawa Niemiec; J. Chałasiński, Historia i socjologia; K. Śreniowska, Zagadnienie reformy uniwersyteckich studiów historycznych; M. H. Serejski, Problemy teorii i praktyki historycznej w świetle badań amerykańskich; A. Brzeski, Zakres i metoda ekonomii; J. Szczepański, Epistemologiczne zagadnienia socjologii; K. Szaniawski, Nauka i metafizyka; J. Chałasiński, Kapitalizm czy socjalizm (Narada partii komunistycznych w Warszawie); Zagadnienia współczesnej epoki i przeobrażeń kultury; H. Miller-Csorba, Diagnoza naszych czasów (Rec. książki: K. Mannheim, *Diagnosis of our Time*, 1945); A. Kłoskowska, Człowiek i społeczeństwo w wieku rekonstrukcji (Rec. książki: K. Mannheim, *Man and Society in an Age of Reconstruction*, 1944); J. Chałasiński i J. Lutyński, Zagadnienia nauki i kultury w ZSRR; J. Piotrowski,

Z zagadnień rozwoju kultury (Rec. książki: A. L. Kroeber, *Configuration of Culture Growth*, 1944); J. Muszkowski, „Książka wśród ludzi”. Na pięćdziesięciolecie pracy pisarskiej prof. H. Radlińskiej; Z działalności naukowej i pedagogicznej ośrodków socjologicznych; Kronika polska; Kronika zagraniczna; Recenzje; Przegląd czasopism polskich i zagranicznych.

Tom X 1948 (wyd. 1949), ss. 842.

J. Chałasiński, *Trzydzieści lat socjologii polskiej, 1918—1947*; J. Szczepański, *Użytkowanie dokumentów osobistych w psychologii społecznej*; P. Rybicki, *Ze studiów nad uwarstwieniem społecznym*; A. Blaha, *Socjologia inteligencji*; N. Assorodobraj, *Elementy świadomości klasowej mieszczaństwa (Francja 1815—1830)*; S. Ignar, „Gazeta Świąteczna” i jej korespondent spod Łodzi; S. Orsini-Rosenberg, *Typy czytelników prasy w społeczeństwach kapitalistycznych*; A. Matejko, *Badania opinii publicznej metodą reprezentatywną*; W. Schubert, *Problem pełnego zatrudnienia*; J. Chałasiński, *Z kongresu intelektualistów. Intelektualiści w obronie pokoju; Problemy i prądy*; T. C. Peche, *Gospodarka planowa*; J. Kulpińska, *O jedność klasy robotniczej*; J. Litwin, *Związki zawodowe w ustroju demokracji ludowej*; I. Kisielewska, *Sprawy i problemy kultury*; A. Osiadaczówna, *Zagadnienie młodzieży*; K. Duda-Dziewierz, *Kiedy będziemy znali Oświęcim? J. Chałasiński, Życie duchowe „wyłączone”. „Stare i nowe”*; W. Piotrowski, *Zagadnienie nauki i szkolnictwa wyższego. Zagadnienia współczesnej epoki i przeobrażeń kultury*; M. H. Serejski, *Z problematyki kryzysu kultury europejskiej*; A. Kłoskowska, *Ruch odrodzenia kultury europejskiej*; A. Żdanow, *O zagadnieniach muzyki radzieckiej*; J. Lutyński, *Zagadnienia nauki w ZSRR*; L. Sługocki, *Sprawa wojennych odszkodowań niemieckich*; *Z dokumentów walki o pokój i socjalizm*; *Z działalności naukowej i pedagogicznej ośrodków socjologicznych*; *Kronika polska*; *Kronika zagraniczna*; *Recenzje*; *Przegląd czasopism polskich i zagranicznych*.

PRZEGLĄD NAUK HISTORYCZNYCH I SPOŁECZNYCH

Tom I 1950 (wyd. 1951), ss. 374.

Od redakcji; J. Chałasiński, *O socjalistyczną ideę uniwersytetu*; T. Kotarbiński, *O lekceważeniu ewolucyjnego punktu widzenia w metodologii historii*; N. Gąsiorowska, *Podstawowe zagadnienia w historii wielkiego przemysłu i klasy robotniczej na odcinku górnictwa węglowego w Królestwie Polskim*; M. H. Serejski, *Rzut oka na historiografię polską epoki kapitalizmu do 1900 r.*; S. Śreniowski, *Problematyka historii chłopów w Polsce przedrozbiorowej*; H. Katz, *Zagadnienie walki klasowej i rewolucji jako punkt wyjścia i podstawa periodyzacji historii*; J. Z. Jakubowski, *Z zagadnień literatury polskiej epoki imperializmu*; W. Szubert, *Problem zatrudnienia w ekonomii klasycznej i u Karola Marksa*; J. Szczepański, *Pozytywizm i socjologia Augusta Comte’a*; A. Kłoskowska i J. Lutyński, *Z zagadnień teorii i metodologii współczesnych badań nad społeczeństwami pierwotnymi*; *Recenzje*.

Tom II 1952, ss. 448.

B. Bierut, *O Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*; N. Gąsiorowska, *Proces formowania się narodu burżuazyjnego w ramach kształtowania się stosunków kapitalistycznych w Polsce*; M. H. Serejski, *Idea narodu w burżuazyjnej historiografii*

polskiej od schyłku XVII do końca XIX wieku, Z. Skwarczyński, Franciszek Salezy Jezierski jako ideolog antyfeudalny; W. Szubert; Fryderyk Skarbek w polskiej i obcej literaturze ekonomicznej; L. T. Błaszczyk i J. Danielewicz, Szkoła Główna Warszawska (1862—1869) i jej rola w kształtowaniu się ideologii pozytywistycznej; J. Chałasiński, „Gentleman” i zagadnienie kultury narodowej. Studium z historii kultury Anglii; Sprawozdanie z dyskusji: Formowanie się narodu burżuazyjnego w Polsce; Z historiografii radzieckiej: Zagadnienie etapów etnicznego rozwoju narodu rosyjskiego (ref. J. Chałasiński); Zagadnienie walki klasowej i jej roli w feudalizmie. Sprawozdanie z dyskusji nad teorią B. F. Porszniewa (ref. Z. Gostkowski). Łódzkie środowisko naukowe: J. Chałasiński, Zagadnienie środowiska naukowego miasta socjalistycznego; T. Kotarbiński, Łódzkie Towarzystwo Naukowe 1946—1952; T. Czapczyński, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Łodzi. Łódzkie Towarzystwo Naukowe 1936—1951. Sprawozdanie z działalności Łódzkiego Towarzystwa Naukowego; K. Duda-Dziewierz, Uniwersytet Łódzki 1945—1952; Recenzje; Ruch naukowy; Notatki bibliograficzne.

Tom III 1953, s. 484.

J. Stalin, Z pism i przemówień; J. Chałasiński, Humanizm socjalistyczny i rewolucja kulturalna; J. Chałasiński, Problem Renesansu i humanizmu w Polsce; A. Kłosowska, Machiavelli jako humanista. — Z literatury Renesansu i humanizmu (Praca zbiorowa pod red. J. Chałasińskiego); J. Szczepański, Teoria społeczeństwa we współczesnej socjologii amerykańskiej; Z. Rogoziński, O użyteczności metod statystycznych w naukach humanistycznych; Z. Libiszowska, Echa burżuazyjnej rewolucji angielskiej w Polsce; B. Baranowski, Ludzie luźni w południowo-wschodniej Wielkopolsce w XVII i XVIII wieku; G. Missalowa, Rozwój form wytwórczości przemysłowej w Pabianicach w latach 1820—1865; Z etnografii radzieckiej: Zagadnienie periodyzacji historii pierwotnej w radzieckiej etnografii (ref. J. Lutyński); Dyskusja nad metodą etnograficznego badania kolchozów w Związku Radzieckim (ref. J. Szczepański); Łódzkie środowisko naukowe; Recenzje; Ruch naukowy; Notatki bibliograficzne.

Tom IV 1954 (wyd. 1955 — Na 10-lecie Uniwersytetu Łódzkiego 1945—1955), ss. 716.

Od redakcji; J. Szczepański, Na 10-lecie Uniwersytetu Łódzkiego; J. Chałasiński, Czasopisma naukowe warszawskie Królestwa Kongresowego w latach 1815—1830; Z. Skwarczyński, O działalności Kazimierza Kontryma na tle ruchu umysłowego i społecznego w Wilnie w latach 1812—1822; J. Kądzielski, Działalność piarska i wydawnicza Józefa Mikołaja i Adama Wiślickich do roku 1875; B. Michałowska, Sprawy ziemiaństwa i wsi w ekonomiczno-społecznym programie „Tygodnika Ilustrowanego” 1870—1880; W. Piotrowski, Łódź w „Prawdzie” Aleksandra Świętochowskiego (1881—1886); S. Kawyn, Julian Klaczko jako recenzent „Krewnych” Korzeniowskiego; A. Kłosowska, Francja i Paryż Drugiego Cesarstwa na łamach „Biblioteki Warszawskiej”; J. Woskowski, Echa Komuny Paryskiej w „Gazecie Polskiej”; J. Kosiński, Dokumenty walki o człowieka. Wspomnienia Proletariatchyków; T. Czapczyński, Maria Konopnicka wobec spraw społecznych i narodowych w świetle korespondencji z lat 1888—1910; S. Truchim, „Pismo dla nauczycieli ludu”. Pierwsze czasopisma pedagogiczne w Polsce; K. Kądzielska, Badania nad historią czasopiśmiennictwa w Związku Radzieckim; A. Wallis, O monografii „Kołokola” Hercena; Z. Gostkowski, Tom Paine, T. Jefferson, R. W. Emerson, R. W. Whitman. Ideologia wiary w prostego człowieka; J. Lutyński, Poewolucjonistyczne kierunki w anglosaskiej etnologii; H. Katz, Z dziejów rewolucji chińskiej.

Tom V 1954 (wyd. 1955 — Na 10-lecie Uniwersytetu Łódzkiego 1945—1955), ss. 324.

Od redakcji; N. Gąsiorowska, Założenia metodologiczne badań nad początkami dziejów przemysłu kapitalistycznego i klasy robotniczej na terenie Łodzi i okręgu łódzkiego w latach 1820—1864; G. Missalowa, Stan i problematyka badań w zakresie kształtowania się układu kapitalistycznego oraz klasy robotniczej w przemyśle włókienniczym okręgu łódzkiego; J. König-Jazdżyńska, Geneza rozwoju miasta kapitalistycznego w łódzkim okręgu przemysłowym; R. Gawiński, Studia nad dziejami manufaktury i fabryki Wilhelma Fryderyka Zacherta w Zgierzu (1825—1885); R. Kaczmarek, „Bunty” czeladzi miast fabrycznych w okręgu łódzkim do 1830 roku; I. Ihnatowicz i P. Korzec, Kryzys surowcowy 1861—1865 (głód bawełniany) w przemyśle łódzkim; P. Korzec, Rozwój form walki klasowej łódzkiego proletariatu przed zorganizowanym ruchem robotniczym; J. Fijałek, Wpływ rozwoju Łodzi na jej stan sanitarny i zagadnienia zdrowotne ludzi pracy w pierwszej połowie XIX wieku; B. Lenartowicz, Sprawa robotnika nieletniego w latach 1870—1890 w fabrykach Zgierza; S. Śreniowski, Uwłaszczenie chłopów w Poznańskim; J. Kosiński, Program rewolucji ludowej Jakuba Jaworskiego; K. Opałek i J. Wróblewski, Niemiecka szkoła historyczna w teorii prawa; N. Gąsiorowska, Zakład Historii Społeczno-gospodarczej Uniwersytetu Łódzkiego.

Tom VI 1956 ss. 295

Natalia Gąsiorowska, Słowo wstępne; Ryszard Rosin, Kronika sesji naukowej PTH w Łodzi 26—27 VI 1955 r.; Tadeusz Daniszewski, Główne zagadnienia rewolucji 1905—1907 r. na ziemiach polskich; Paweł Korzec — Henryk Katz, Miejsce i rola łódzkiej klasy robotniczej w rewolucji 1905—1907 roku; Helena Brodowska, Ruch chłopski w łódzkim okręgu przemysłowym w latach rewolucji 1905—1907; Józef Dutkiewicz, Strajk szkolny 1905 r. na terenie łódzkiego okręgu przemysłowego; Feliks Tych, SDKPiL wobec czerwcowego powstania zbrojnego w Łodzi; Władysław Lecz Karwacki, Kształtowanie się i działalność PPS-Lewicy w czasie rewolucji 1905—1907 r. w Łodzi; Jan Kancewicz, Krystalizowanie się lewicowego nurtu w PPS w toku rewolucji 1905—1907 roku; Jan Molenda, W sprawie walki partyzanckiej w rewolucji 1905—1907 roku w Królestwie Polskim. Marian Żychowski, Rewolucja 1905—1907 r. w historiografii burżuazyjnej; Henryk Rola, Wpływ walki zbrojnej robotników Łodzi na wystąpienia częstochowskiej klasy robotniczej; Stanisław Kalabiński, Uwagi o niektórych tezach referatu P. Korca i H. Katza oraz o ujęciu problemu przez H. Brodowską; Wanda Lipiec, Zagadnienia repertuaru sceny łódzkiej po rewolucji 1905—1907 r.; Jadwiga Szustrowa, Uwagi do dziejów strajku szkolnego w Łodzi; Henryk Katz — Paweł Korzec Podsumowanie dyskusji; Andrzej Tomczak, Wystawa „Rewolucja 1905—1907 r. w Łodzi i okręgu” w Muzeum Sztuki w Łodzi; Aleksander Bogusławski, Wspomnienia o 1905 roku; Tadeusz Czapczyński, Rok 1905 a twórczość Marii Konopnickiej; Eugenia Podgórska, Początki zawodowego ruchu nauczycielstwa ludowego w Galicji i czasopismo „Szkolnictwo”.

Uniwersytet Łódzki — Prace z historii myśli społecznej i z badań społecznych

Tom I. Józef Chałasiński, Z zagadnień kultury kapitalizmu. Studia i szkice. 1953, ss. 185.

I. Z zagadnień metodologii badań społecznych. — Rzec o „Młodym pokoleniu chłopów”. — II. Wiktor Hugo i Ernest Renan. — Dwa nurty liberalnego intelektualizmu: postępowy i reakcyjny. — III. „Gentleman” i zagadnienie kultury narodowej. — Studium z historii kultury Anglii. — IV. Od „Persów” Ajschylosa i „Pieśni o Rolandzie” do „Szosy Wołokołamskiej”. — Z historii epopei. — V. Problem nauki i roli uczonego w społeczeństwie.

Tom II. Józef Chałasiński, Krystyna Chałasińska, Antonina Kłoskowska, Wacław Piotrowski, Problem humanizmu. 1954, s. 132.

Humanizm socjalistyczny i rewolucja kulturalna. — Problem Renesansu i humanizmu w Polsce. — Problem Odrodzenia w burżuazyjnej historiografii. — Franciszek Rabelais. — Wielki wiek Francji. — „Oskarżam” Emila Zoli. — „Listy z więzienia” Antonio Gramsci. — Humanizm proletariacki i „humanizm tragiczny”. — Francuska konferencja na temat humanizmu socjalistycznego.

Tom III. Wacław Szubert, Studia o Fryderyku Skarbku jako ekonomiście. 1954, ss. 176.

I. O Fryderyku Skarbku jako ekonomiście. — II. Fryderyk Skarbek w polskiej i obcej literaturze ekonomicznej. — III. Dwie wersje podstawowego dzieła Skarbka z dziedziny ekonomii politycznej. — IV. Z puścizny rękopiśmiennej Fryderyka Skarbka. *Théorie des richesses sociales*. Aneksy.

Tom IV. Antonina Kłoskowska, Machiavelli jako humanista na tle włoskiego Odrodzenia. 1954, ss. 156.

I. Problem Odrodzenia w historii myśli burżuazyjnej. — II. Miasta i kultura mieszczańska okresu włoskiego Odrodzenia. — III. Humanizm renesansowy. — IV. Machiavelli jako humanista.

Tom V. Zenon Rogoziński, Z metodyki statystycznej badań społecznych. Na przykładzie zbiorowości gospodarstw chłopskich w Polsce. 1955, ss. 120.

I. Przedmiot opracowania. — II. Rozporządzalny materiał. — III. Statystyczny schemat badania. — IV. Cechy zbiorcze zbiorowości statystycznej. — V. Badanie zależności statystycznych. — VI. Wnioskowanie statystyczne. — VII. Wyniki. — Uwagi końcowe. — Tablice wynikowe.

Tom VI. Jan Lutyński, Ewolucjonizm w etnologii anglosaskiej a etnografia radziecka. 1956, ss. 350.

I. Z historii formowania się ewolucjonizmu w etnologii. — II. Ewolucjonizm w anglosaskiej etnologii. — III. Radziecka szkoła w etnografii a ewolucjonizm.